

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ
ΠΡΟΣ Ε. ΚΡΙΑΡΑ

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΓΕΡΗΣ (1884-1973)

❧ 1 ❧

Αθήνα, 28.5.1952

Αγαπητέ κύριε Κριαρά,
Διάβασα τις δυο μελέτες σας¹ για τον Ψυχάρη και χάρηκα τις καλά στηριγμένες παρατηρήσεις και κρίσεις σας για την προσωπικότητα και το έργο του, μα κι' ωφελήθηκα από το πλήθος τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε για το μεγάλο αυτόν δάσκαλο του γένους, όπως θα λέγαμε άλλοτε. Από τα δημοσιευμένα αυτά αποσπάσματα καταλαβαίνω, πως θα κάνετε ένα έργο σημαντικό για τα ελληνικά γράμματα· γιατί είχε γίνει φανερό από πολύν καιρό, πως για τον κορυφαίο αυτόν ηγέτη του δημοτικισμού μια ολοκληρωμένη μελέτη² έλειπε κ' ήταν αναγκαία. Χαίρουμαι που αναλάβατε σεις να την κάνετε τόσο καλά και με τόσο φωτισμένο κριτικό πνεύμα.

Με τους πιο φιλικούς χαιρετισμούς μου
Μάρκος Αυγέρης

Μ. Αυγέρης, λογοτεχνικός κριτικός.

1. Πρόκειται για τις μελέτες μου: «Τελευταία δημοσιεύματα για τον Ψυχάρη και τις νεοελληνικές σπουδές στη Γαλλία» («Νέα Εστία» 52, 1952, 1071-5) και «Ο Ψυχάρης και οι θρησκευτικές και πολιτικές του ιδέες» («Ελληνικά» 12, 1952, 103-42).
2. Νοείται το βιβλίο μου «Ψυχάρης», που τυπώθηκε αργότερα (Θεσσαλονίκη 1959).

ΤΑΣΟΣ ΒΟΥΡΝΑΣ (1914-1990)

❧ 2 ❧

Αθήνα, 8.1.1955

Φίλε κύριε Καθηγητά,

Σας ευχαριστώ για την προθυμία σας να παραχωρήσετε την συνεργασία σας στην Νέαν Παγκόσμια Εγκυκλοπαιδείαν.¹ Είστε απόλυτα ελεύθερος να κινηθείτε μέσα στα όρια του χώρου που νομίζετε πως σας είναι απαραίτητος.

Ως προς το ζήτημα της βιβλιογραφίας είστε επίσης ελεύθερος να σημειώσετε μίαν μικρή εκλογή των βασικών έργων πάνω στο θέμα σας.

Γλώσσα: Για χάρη της ομοιομορφίας του έργου σας παρακαλώ να χρησιμοποιήσετε την απλή καθαρεύουσα.² Φυσικά και το ζήτημα τούτο μπορείτε να χειρισθείτε ελεύθερα κατά την κρίση σας.

Δεχθήτε τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες καθώς και τις θερμότερες ευχές μου για τον καινούργιο χρόνο.

Φιλικώτατα

T. Βουρνάς

Τάσος Βουρνάς, φιλόλογος, ιστορικός, κριτικός, μεταφραστής.

1. Την «Παγκόσμια Εγκυκλοπαιδείαν» εκδίδει η «Μορφωτική Εταιρεία».
2. Τότε, αλλά και αργότερα, δε γίνονταν πάντοτε δεκτά κείμενα σε δημοτική γλώσσα.

❧ 3 ❧

Αθήνα, 30.4.1955

Φίλε κ. Καθηγητά,

Από τον περασμένο μήνα, που σας έστειλα 50 περίπου ανάτυπα του άρθρου σας για τη Βυζαντινή λογοτεχνία, δεν πήρα καθόλου ειδήσεις σας. Υποθέτω πως δεν θα βρήκατε λάθη εκτός από το Σφρατζής¹ αντί Φραντζής, που έγινε κατά τρόπο μοιραίο πάνω στο πιεστήριο. Η επιχείρηση με ειδοποίησε ότι έδωσε εντολή στον αντιπρόσωπό της στη Θεσσαλονίκη εδώ και 15 μέρες να σας καταβάλει δρ. 450, το

αντίτιμο δηλ. των 4 1/2 σελίδων που έπιασε το άρθρο σας. Σας τα κατέβαλε; Ελπίζω ναι· αν όμως δεν σας καταβλήθηκαν, παρακαλώ να μου στείλετε ένα σημείωμά σας για να του γίνει υπόμνηση. Σας εσωκλείω εδώ σημείωμα με τα λήμματα του 10^{ου} Τόμου, που άρχισε η επεξεργασία του. Θα είταν δυνατό να τάχουμε σ' ένα μήνα;

Δεχθείτε την έκφραση των φιλικών μου αισθημάτων και της βαθύτατης εκτίμησής μου.

Τάσος Βουρνάς

1. Γεώργιος Σφραντζής (1401-1477), αξιωματούχος του βυζαντινού κράτους, ιστοριογράφος.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΒΡΑΝΟΥΣΗΣ (1921-1993)

Αθήνα, Μ. Σάββατο 24.4.1954

Σεβαστέ μου Κ^ε Καθηγητά,

Με πολλή χαρά πήρα το γράμμα Σας της 22ας Απρ. και Σας απαντώ αμέσως. Σας ευχαριστώ πολύ που σπεύσατε να ετοιμάσετε τη συνεργασία Σας για το «Αφιέρωμα στην Ήπειρο»¹ και Σας παρακαλώ να την ταχυδρομήσετε αδίσταχτα, όση κι αν είναι σε έκταση και μαζί μ' όσα κλισέ θέλετε. Ιδιαίτερα χαίρομαι, που θα την έχω στις πρώτες σελίδες του τόμου (προηγούνται «κατά σειράν λήψεως» ο Α. Κεραμόπουλος,² ο Ν. Τωμαδάκης³ και ο Ν. Hammond), και που το θέμα της είναι τόσο ενδιαφέρον και επίκαιρο. Μπορώ να σας στείλω, αν θέλετε, και τυπογρ. δοκίμια για μια τελική διόρθωση από μέρος Σας. Ελπίζω κατά τα μέσα Μαΐου να κυκλοφορήσουν τ' ανάτυπά Σας. Θα λάβετε, όπως Σας έγραφα, 80-100 ανάτυπα. Γράψτε μου, αν τυχόν θέλετε περισσότερα, να το ξέρω.

Η οικογένεια του μακαρίτη Χρ. Σούλη⁴ είναι συγκινημένη από τα καλά Σας λόγια και την τιμητική προσφορά Σας. Σας ευχαριστεί θερμά.

Ξεχωριστά το χαίρομαι που, καθώς μου γράφετε, έχετε στη βιβλιοθήκη σας το «Ρήγα» μου.⁵ Ο μεγάλος μου καημός είναι πως το

βιβλίο αυτό δεν έφτασε στα χέρια των 5-10 ανθρώπων που θα 'θελα να το φυλλομετρήσουν... Περιττό ίσως να προσθέσω, ότι θα μ' ενδιέφερε πάρα πολύ κάθε τυχόν παρατήρησή Σας, τώρα ή στο μέλλον, γύρω απ' τα ταπεινά μου γραψίματα.

Την προσεχή Τρίτη Σας ταχυδρομώ το διπλό τεύχος της «Ηπειρωτ. Εστίας» το αφιερωμένο στον Ψαλίδα. Μήπως δεν έχετε πρόχειρο και το δικό μου βιβλίο για τον Ψαλίδα; Ευχαρίστως Σας το ξανάστελνα.

Σε λίγες μέρες θα Σας στείλω το τελευταίο τεύχος της «Ηπειρωτ. Εστίας», όπου θα βρήτε και κατάλογο των εκδόσεών της (ανατύπων). Ό,τι αξιόλογο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό έχει βγη και σε ανάτυπα. Τίποτε όμως σχετικό με τα θέματα Ψυχάρης και Βηλαράς.

Τα «Ηπειρωτικά Χρονικά» δεν ξαναεμφανίστηκαν, μετά τον ΙΣΤ' τόμο, του 1941 (που κυκλοφόρησε στα 1945).

Είμαι πάντα πρόθυμος σε ό,τι μου ζητήσετε, αρκεί να ξέρω πιο συγκεκριμένα τι θα Σας ενδιέφερε από τα δημοσιεύματα της «Ηπειρ. Εστίας» και των «Ηπειρ. Χρονικών».

Σας ευχαριστώ και πάλι, και περιμένω τα χειρόγραφα Σας.

Με την πιο βαθειά εκτίμηση
Λ. Βρανούσης

Ο Λ. Βρανούσης ήταν ιστορικός των γραμμάτων, διευθυντής του Μεσαιωνικού Αρχείου της Ακαδημίας Αθηνών.

1. Ο Βρανούσης είχε την επιμέλεια του τόμου «Αφιέρωμα εις την Ήπειρον εις μνήμην Χρ. Σούλη», όπου δημοσίευσα τη μελέτη μου «Βιολογικοί δεσμοί του Ψυχάρη με την Ήπειρο», Αθήνα 1954, 16-25.
2. Αντώνιος Κεραμόπουλος (1870-1960), καθηγητής αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.
3. Ν. Β. Τωμαδάκης (1907-1993), διευθυντής του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης, αργότερα διευθυντής των Αρχείων του Κράτους και έπειτα καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
4. Χρ. Σούλης (1892-1952), εκπαιδευτικός, φιλόλογος.
5. Ο Βρανούσης είχε ιδιαίτερα μελετήσει το 18^ο ελληνικόν αιώνα, ιδίως στις παραδουνάβιες περιοχές.

 5

Αθήνα, 3.11.1954

Σεβαστέ μου Κ^ε Καθηγητά,

Επιστρέφοντας από τα Γιάννενα, όπου πέρασα το τελευταίο δίμηνο, βρήκα το γράμμα Σας της 11^{ης} Οκτωβρ., το οποίο μάταια ως τώρα περίμενε απάντηση. Ζητώ συγγνώμη γι' αυτό.

Πριν φύγω από την Αθήνα, είχα παραδώσει στη Δ^{ίδα} Σούλη τα ανάτυπά Σας και ήμουν ήσυχος ότι, μόλις επιστρέφατε, θα Σας τα 'δινε. Με παραξένεψε λοιπόν το γράμμα Σας και έσπευσα να ρωτήσω τι συμβαίνει. Με πληροφόρησαν –η Κ^{α1} και δ^ς Σούλη– ότι έδωσαν το δέμα με τ' ανάτυπά Σας σ' έναν γνωστό τους δάσκαλο, που έφευγε κατά τις 10 του Σεπτέμβρη για τη Θεσσαλονίκη. Φαίνεται πως δε Σας βρήκε τότε. Ελπίζω όμως ότι στο μεταξύ φρόντισε να Σας τα φέρη –έτσι μου γράφει ο ίδιος σε χθεσινό του γράμμα. Αν –παρ' ελπίδα– το αμελή ακόμα, Σας παρακαλώ να μου γράψετε. Μαζί με τ' ανάτυπα θα πρέπει να λάβατε και το γενεαλογ. δέντρο του Ψυχάρη, σχέδιο και κλισέ.

Παρακολούθησα με προσοχή τα τυπογρ. δοκίμια κ' ελπίζω να μη μας ξέφυγε τίποτε. Αν έχετε καμιά διόρθωση παροράματος ή προσθήκη, μπορούν να μπουν στο τέλος του τόμου. Σας παρακαλώ να προσέξετε ιδιαίτερα στη σελ. 22 τη φράση του Βηλαρά: «Χρειάζεται γλώσσα του καιρού μου στο στόμα μου» κτλ... Στην τελική διόρθωση που έκαμα –λείπατε σεις και δεν είχα ούτε τα χειρόγραφα Σας– παρατήρησα κάποιο χάσμα και συμπλήρωσα τη φράση προστρέχοντας στα Άπαντα του Βηλαρά (σ. 281), όπου και παραπέμπετε. Δεν πιστεύω να έκαμα καμιά... παραδιόρθωση.

Η Κα Ευγενία Βέη-Χατζιδάκη² μου ζήτησε ένα ανάτυπό Σας. Δεν πήγα στο σπίτι της Κας Σούλη, όπου κρατούν καμιά δεκαριά αντίτυπα από κάθε ανάτυπο, να πάρω ένα για την Κα Χατζιδάκη, με την ελπίδα πως θα θελήσετε να της στείλετε Σεις (Μουσείον Μπενάκη, Κουμπάρη 1).

Με χαρά πληροφορούμαι πως θ' αποκτήσουμε σύντομα σε δική Σας έκδοση τα ιπποτικά μυθιστορήματα. Προς Θεού όμως, κρατήστε σθεναρή στάση απέναντι των εκδοτών, γιατί είναι συνηθισμένοι να... «τσουβαλιάζουν» τα βιβλία,³ τυπώνοντάς τα όπως-όπως σε 2-

3 τυπογραφεία συγχρόνως, για να τα βγάζουν μέσα σε 20-30 μέρες. Κι αν Σας θυμώσουν, όπως μου θύμωσαν κ' εμένα, γιατί τους «καθυστέρησα» δυο μήνες στο τυπογραφείο με το «Ρήγα» μου...

Μου κάνετε την τιμή να με ρωτάτε για τις δικές μου ασχολίες... Δυστυχώς δεν έχω να Σας μιλήσω, παρά μονάχα για την εξουθενωτική απασχόλησή μου στον αγώνα του βιοπορισμού...⁴ Ελπίζω όμως πως θα ξαναβρώ τον εαυτό μου από τον προσεχή Οκτώβριο και πέρα, οπότε θα φύγω για το Παρίσι με υποτροφία του Ι.Κ.Υ. Αλλά για το θέμα αυτό και για τα παραπέρα, ελπίζω πως θα μου δοθή η ευκαιρία ως τότε να συνομιλήσω από κοντά μαζί Σας και ν' ακούσω για πολλά πράγματα την πολύτιμη γνώμη Σας.

Με την πιο βαθιά εκτίμηση
Λ. Βρανούσης

1. Πρόκειται για τη σύζυγο του Χρ. Σούλη.
2. Πρόκειται για τη σύζυγο του ιστορικού της τέχνης αείμνηστου φίλου μου Μανόλη Χατζηδάκη (1909-1999).
3. Δυστυχώς είχε δίκιο ο αείμνηστος φίλος μου γιατί το βιβλίο μου «Βυζαντινά Ιπποτικά Μυθιστορήματα» τυπώθηκε άθλια από τον εκδοτικό οίκο «Αετός» (1955).
4. Ο Βρανούσης παρά τη μεγάλη προσφορά του στη νεοελληνική έρευνα δεν ευτύχησε και αυτός να διδάξει σε κανένα πανεπιστήμιό μας νεοελληνική γραμματεία.

Κ.Θ. ΔΗΜΑΡΑΣ (1904-1992)

[Αθήνα] 17.11.1955

Αγαπητέ Φίλε,

Σε ευχαριστώ πολύ για το γράμμα σου. Το βιβλίο¹ δεν ελογάριαζα να σου το στείλω, όπως και δεν το έστειλα σε κανέναν, ώσπου να βγουν και οι σημειώσεις με τα ευρετήρια και τους πίνακες, που θα το καταστήσουν χρησιμοποιήσιμο. Για τον Καφωμένο² υπήρχαν άλλοι λόγοι: είχε στερηθεί την πρώτη έκδοση, και του είχα τάξει ότι μόλις θα έβγαινε η καινούρια θα του την έστελνα, όπως και έκανα. Τώρα βλέπω ότι η εκτύπωση του χωριστού τόμου τον οποίο θα αποτελέσουν

οι σημειώσεις αργεί πολύ, και παρακινημένος και από το καλό σου γράμμα, λέω να το στείλω στους ένα-δυο φίλους, τους πιο «νεοελληνιστές», για τους οποίους παρουσιάζουν ενδιαφέρον ακόμη και οι μικρές διαφορές από την πρώτη στην δεύτερη έκδοση. Φυσικά Service de Presse δεν θα κάνω. Αν τυχόν σου χρειαστεί καμιά φορά να ξέρεις τι μεταβολές έχουν γίνει από την μία στην άλλη έκδοση, να έχεις υπόψη σου ότι σε ένα αντίτυπό μου τις έχω σημειωμένες – τις ουσιαστικές εννοώ. Οι άλλες είναι αναρίθμητες.

Τι γινόσαστε; άμα τύχει να κατεβείς στην Αθήνα μην παραλείψεις να μου κάνεις τηλεφώνημα. Σε παρακαλώ να διαβιβάσεις τους θερμούς χαιρετισμούς μου στην γυναίκα σου.

Με πολλή αγάπη
Κ. Δημαράς

Κ. Θ. Δημαράς, μελετητής των νεοελληνικών γραμμάτων, καθηγητής του Νεοελληνικού Ινστιτούτου της Σορμπόννης.

1. Πρόκειται για τη β' έκδοση της «Ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας» του Κ. Θ. Δημαρά.
2. Στέλιος Καψωμένος (1907-1978), κλασικός φιλόλογος, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΔΡΑΝΔΑΚΗΣ (*1915)

Venezia, 25.9.1954

Αγαπητέ μου κύριε Καθηγητά,
Ελπίζω κι εύχομαι η κάρτα μου να βρη πολύ-πολύ καλύτερα την κ. Κριαρά.¹ Είχατε δίκιο πως η Bologna έχει πολύ χρώμα. Σταμάτησα 3 μέρες. Στη Ραβέννα έμεινα 15. Εδώ βρήκα ένα δωμάτιο με 500 λιρέττες τη μέρα, χωρίς φαγητό, όχι βέβαια τόσο καλό όπως της Φλωρεντίας. Η Βενετία, αν και η εποχή είναι περασμένη, εξακολουθεί να μαζεύη κόσμο από όλα τα μέρη της γης. Αυτό της το γνώρισμα, η θάλασσα, οι πολύ στενοί δρόμοι, τα μαγαζιά με τα ποικίλα είδη πολυτελείας, η κίνηση, η έλλειψη από τους δρόμους σύγχρονων μεταφο-

ρικών μέσων, οι τρούλλοι των εκκλησιών δίνουν, νομίζω, μια ιδέα του τι πρέπει να ήταν το μεσαίωνα η Κων/λη.

Σας παρακαλώ πολύ ρωτήσετε, αν είναι εύκολο, από τηλεφώνου τον κ. Μακαρόνα² αν έλαβεν από τη Φλωρεντία τη διόρθωσι της υποσημειώσεως που έστειλα. Τι γίνονται τα Πρακτικά του Συνεδρίου, θα εκδοθούν; Εάν την έλαβε δεν είναι ανάγκη να υποβάλλεσθε στον κόπο να μου γράφετε, παρά μόνον αν σεις θέλετε τίποτε. Θα ευχαριστηθώ πολύ να σας φανώ κάπου χρήσιμος. Η διεύθυνσίς μου είναι: Iennaro, S. Marco-Frezzeria 1768, Venezia. Στον κ. Μέρτζιο³ διέβιβασα τους χαιρετισμούς σας. Στην κ. Κριαρά πολλούς χαιρετισμούς.

Με βαθειά εκτίμηση
Μ. Δρανδάκης

Ο Μ. Δρανδάκης υπήρξε καθηγητής βυζαντινής φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

1. Αικατερίνη Στριφτού-Κριαρά (1906-2000), ομότιμη καθηγήτρια Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
2. Χαράλαμπος Μακαρόνας (* 1905), αρχαιολόγος.
3. Κωσταντίνος Μέρτζιος, πρόεδρος της ελληνικής κοινότητας Βενετίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΙΜΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ

Εν Αθήναις, τη 1.6.1953

Κατ' απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως της «Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών», ο ΚΓ' τόμος (1953) της «Επετηρίδος» της Εταιρείας θ' αφιερωθή εις τον Γραμματέα αυτής ομότιμον καθηγητήν του Πανεπιστημίου και ακαδημαϊκόν κ. Φαίδωνα Κουκουλέν.¹ Και τούτο ου μόνον ίνα τιμηθή ο άνθρωπος και ο εργάτης των βυζαντινών μελετών, αλλά και ίνα εκφρασθή η ευγνωμοσύνη της Εταιρείας προς τον μοχθήσαντα και μοχθούντα έτι διά την έκδοσιν του περιοδικού αυτής και την πρόοδον, εκλαΐκευσιν και διάδοσιν των βυζαντινών μελετών

εν Ελλάδαδι. Τούτο, πιστευόμεν, ανταποκρίνεται προς γενικήν επιθυμίαν των βυζαντινολόγων, όπως τιμηθή ο καθ. Κουκουλές, διά την επί μακράν σειράν ετών μελέτην του Βυζαντίου και του πολιτισμού αυτού.

Εφ' ω έχομεν την τιμήν, να παρακαλέσωμεν και Υμάς, όπως ευαρεστούμενοι συνεργασθήτε εις τον εν λόγω τιμητικόν τόμον και προς τούτο αποστείλητε εις τον γραμματέα της Επιτροπής κ. Νικόλαον Β. Τωμαδάκην² (οδός Μασσαλίας 4, Αθήναι) την συνεργασίαν Υμών μέχρι 30ής Νοεμβρίου 1953. Η συνεργασία δύναται να είναι συντεταγμένη εις ελληνικήν, λατινικήν, αγγλικήν, γαλλικήν, γερμανικήν ή ιταλικήν γλώσσαν, καλόν δ' είναι να είναι σύντομος και ν' αφορά εις θέματα σχετιζόμενα κυρίως προς το Βυζάντιον και τον πολιτισμόν αυτού. Οι συγγραφείς θα ίδωσι μίαν διόρθωσιν δοκιμίων και θα λάβωσιν αριθμόν τινα ιδιαιτέρων ανατύπων της μελέτης αυτών.

Μετά πάσης τιμής
Η Επιτροπή Εκδόσεως

(Ακολουθούν δεκατρία ονόματα μελών της επιτροπής έκδοσης του τόμου)

1. Φαίδων Κουκουλές (1881-1956), διευθυντής του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών, κατόπιν καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
2. Για το Ν. Β. Τωμαδάκη βλ. σχόλιο γράμματος 4.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ (1905-1993)

[Αθήναι] 15.9.1955

Αγαπητέ Συνάδελφε και Φίλε,
Το περιοδικόν L'Hellénisme Contemporain θα εθεώρει εξαιρετικήν τιμήν να περιλάβη, ως και κατά το παρελθόν, εις τας σελίδας του υμετέρας συμβολάς. Αι συμβολαί αύται δύνανται να είναι μακρότεροι μελέται, κείμενα ανέκδοτα ή ανεπαρκώς γνωστά, βραχύτερα σημει-

ώματα, ειδήσεις περί της επιστημονικής κινήσεως και των επιστημονικών συνεδρίων, επιστημονικών σωματείων, δελτία, βιβλιοκρισίες, μακρότεροι ή βραχύτεροι, κλπ.

Ἐν εκ των θεμάτων, περί των οποίων το περιοδικόν τούτο θα επεθύμει να δημοσιεύση μακροτέρας ερεύννας, είναι το της πνευματικής αναγεννήσεως του δεκάτου ογδούτου αιώνας, γνωρίζομεν δε ότι το αντικείμενον τούτο έχει ιδιαιτέρως απασχολήσει υμάς.¹

Με την ελπίδα ότι θα τύχωμεν ευμενούς απαντήσεώς σας

Διατελούμεν μετά τιμής
Δ. Α. Ζακυθηνός

Ο Δ. Ζακυθηνός, ιστορικός, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το γαλλόφωνο περιοδικό «L'Hellénisme Contemporain», που το εξέδιδε η λογία Ερριέτα Αβαταγγέλου (1887-1955) στην Αθήνα.

1. Πράγματι είχα ήδη εκδώσει κείμενα του Πέτρου Κατσαίτη (1950) και μελετήματα: «Η 'Παιδαγωγία' του Μοισιόδακος και η σχέση της με το παιδαγωγικό σύγγραμμα του Locke» («Byzantinisch-Neugriechische Jahrbucher» 17, 1939-1943 (1944), 135-53) και «Γαβριήλ Καλλονάς, μεταφραστής έργων του Locke και του Gracián» («Ελληνικά» 13, 1954, 294-314).

❧ 10 ❧

[Αθήναι] 30.10.1955

Φίλε Κύριε Συνάδελφε,

Ευχαριστώ πολύ διά την επιστολήν σας της 28 τρέχοντος. Νομίζω ότι η δημοσίευση του Οδοιπορικού Le Brun θα είναι δυνατή.¹ Πριν σας δώσω οριστικήν απάντησιν, παρακαλώ να με πληροφορήσετε περί της εκτάσεώς του και, ει δυνατόν, να μου στείλετε τας μνημονευμένας μελέτας σας.

Υμέτερος
Δ. Α. Ζακυθηνός

1. Δεν ευτύχησα να δώσω στη δημοσιότητα ολόκληρο το μακρότατο κείμενο του Γάλλου πεζογράφου και ποιητή Pierre Lebrun (1785-1873). Το είχα αντιγράψει ολόκληρο στο Παρίσι εργαζόμενος στη Bibliothèque Mazarine,

όπου σώζεται το χειρόγραφο του «Οδοιπορικού» του στην προεπαναστατική Ελλάδα. Μπόρεσα να δημοσιεύσω ορισμένα μεμονωμένα σχετικά μελετήματα: «Le voyage de Pierre Lebrun en Grèce (d'après son journal inédit)» («Revue de littérature comparée» 22, 1948, 521-7), «Περί Πιέρ Λεμπρέν» («Η Καθημερινή», 14.2.1949), «Για τον Πέτρο Λεμπρέν και τον Κορνήλιο Le Brun» («Έθνος», 24.2.1949), «Ο φιλέλλην ποιητής Pierre Lebrun και το Οδοιπορικό του ανά την Ελλάδα» («Επετηρίς Μεσαιωνικού Αρχείου» 2, 1940-1949, 107-33), «Πώς είδε την Ύδρα το 1820 ένας Γάλλος ποιητής» («Νέα Εστία» 44, 1948, 846-8).

≈ 11 ≈

[Αθήναι] 18.11.1955

Φίλε Κύριε Συνάδελφε,

Απαντώ εις την επιστολήν σας της 2 τρέχοντος και σας πληροφορώ ότι ευχαρίστως θα δημοσιεύσω εις τας σελίδας του *Hellénisme Contemporain* το Οδοιπορικό του Lebrun. Βεβαίως του κειμένου θα προταχθή βραχεία εισαγωγή, ενδεχομένως δέ θα δοθούν και διευκρινήσεις τινές εις υποσελίδια σημειώματα, εάν τούτο ηθέλετε κρίνει αναγκαίον.¹

Το περιοδικόν έχει πάντοτε ως αρχήν να παρέχη εις τους συνεργάτας του αποζημίωσιν εντός των πλαισίων των δυνατοτήτων του. Διά μεν την εισαγωγήν θα δυνηθή να καταβάλη δραχμάς 40 κατά σελίδα έντυπον γαλλικού κειμένου, διά δε το κείμενον του Οδοιπορικού δραχμάς 30 κατά σελίδα. Επίσης διαθέτει δωρεάν τον χάρτην διά την εκτύπωσιν εκατόν ανατύπων, της ποιότητος του χάρτου του περιοδικού. Ο χάρτης του εξωφύλλου θα βαρύνη τον συγγραφέα, ο οποίος θα επιβαρυνθή επίσης με μικρά ποσά διά τας υπερωρίας του προσωπικού του τυπογραφείου. Νομίζω ότι ο προμηθευτής του χάρτου δεν θα έχη αντίρρησιν να ανταλλάξη τον δημοσιογραφικόν με άλλον καλυτέρας ποιότητος αντί μικράς διαφοράς. Εις τον συγγραφέα θα σταλή η δευτέρα διόρθωσις, η οποία θα πρέπει να ταχυδρομηθή μίαν εβδομάδα το πολύ μετά την λήψιν. Ιδιαίτέρως εκφράζεται η παράκλησις να αποσταλή το χειρόγραφον υπό την οριστικήν του μορφήν προς αποφυγήν πολλών δυσχερειών και καθυστερήσεων.

Ελπίζω, αγαπητέ Κύριε Συνάδελφε, ότι θα εμπιστευθήτε την δη-

μοσίευση της εργασίας σας εις το περιοδικόν τούτο και αναμένω την απάντησίν σας.

Φιλικώτα[τα] Υμέτερος
Δ. Α. Ζακυθηνός

1. Δυστυχώς, όπως είπα, δεν κατορθώθηκε να δημοσιευτεί το κείμενο του «Οδοιπορικού» του Pierre Lebrun.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗΣ (1876-1966)

❧ 12 ❧

Παλ. Φάληρον, 3.1.1953

Αγαπητέ μου κ. Κριαρά,
Εγκαρδίους ευχάς υγείας και ευτυχίας δι' αμφοτέρους διά το νέον έτος. Αναδρομικώς δε και διά την ονομαστικήν εορτήν σου. Δεν σου έγραψα δι' αυτήν διότι εφантаζόμην ότι τας εορτάς θα επερνούσες εις τας Αθήνας. Τελευταίως όμως συνήντησα καθ' οδόν τον κ. Κακριδής¹ και έμαθα ότι δεν θα έλθης και προς τούτοις ότι και η κυρία είναι τώρα εις την Θεσσαλονίκην. Αφού λοιπόν δεν θα έλθης άφησε και τον Ευστάθιον του Κουκουλέ,² θα τον προμηθευθώ εδώ. Σου είχα γράψει προ 20 περίπου ημερών ένα δελτάριον εις Θεσσαλονίκην. Άραγε το έλαβες; Έγραφα απλώς Καθ. του Πανεπιστημίου, διότι δεν ξέρω άλλην διεύθυνσίν σου. Χρόνια πολλά λοιπόν και πάλιν και εγκαρδίους χαιρετισμούς

Σος
Ιω. Καλιτσουνάκης

Ο Ι. Καλιτσουνάκης, κλασικός φιλόλογος, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, δίδαξε ελληνική γλώσσα στο Πανεπιστήμιο Βερολίνου.

1. Ι. Θ. Κακριδής (1901-1992), καθηγητής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.
2. Πρόκειται για το «Θεσσαλονίκης Ευσταθίου τα Λαογραφικά» του Φ. Κουκουλέ (1950).